

I

(Zakonodajni akti)

UREDBE

UREDBA (EU) 2021/1229 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 14. julija 2021

o instrumentu za posojila v javnem sektorju v okviru Mehanizma za pravični prehod

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti tretjega odstavka člena 175 in prvega odstavka člena 322 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Računskega sodišča ⁽¹⁾,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽²⁾,

po posvetovanju z Odborom regij,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ⁽³⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Komisija je 11. decembra 2019 sprejela sporočilo z naslovom „Evropski zeleni dogovor“, v katerem je pripravila načrt, ki določa novo strategijo rasti za Evropo ter ambiciozne cilje za boj proti podnebnim spremembam in varstvo okolja. V skladu s ciljem, da se doseže podnebni cilj Unije do leta 2030, kot je določen v Uredbi (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁴⁾, ter da se v Uniji najpozneje do leta 2050 učinkovito in družbeno pravično doseže podnebna nevtralnost, je bil v okviru evropskega zelenega dogovora napovedan Mehanizem za pravični prehod, ki bo zagotavljal sredstva za soočanje z izzivom postopka prehoda na podnebni cilj Unije do leta 2030 in cilj podnebne nevtralnosti v Uniji do leta 2050, tako da pri tem ne bo nihče prezrt. Najbolj ranljive regije in ljudje so najbolj izpostavljeni škodljivim učinkom podnebnih sprememb in degradacije okolja. Prehod na podnebno nevtralno gospodarstvo je vir novih gospodarskih priložnosti z znatnim potencialom za ustvarjanje delovnih mest, zlasti na območjih, ki so trenutno odvisna od fosilnih goriv. Prispeva lahko tudi k večji energetske varnosti in odpornosti. Vendar pa lahko prehod povzroči tudi kratkoročne socialne in ekonomske stroške na območjih, kjer poteka razogljičenje v velikem obsegu in ki so zaradi škodljivih gospodarskih in socialnih posledic krize zaradi COVID-19 že tako v slabem stanju.

⁽¹⁾ UL C 373, 4.11.2020, str. 1.

⁽²⁾ UL C 429, 11.12.2020, str. 240.

⁽³⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 24. junija 2021 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 12. julija 2021.

⁽⁴⁾ Uredba (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. junija 2021 o vzpostavitvi okvira za doseganje podnebne nevtralnosti in spremembi uredb (ES) št. 401/2009 in (EU) 2018/1999 (evropska podnebna pravila) (UL L 243, 9.7.2021, str. 1).

- (2) Za upravljanje prehoda bodo potrebne znatne strukturne spremembe na nacionalni in regionalni ravni. Da bi bil prehod uspešen, mora zmanjšati neenakosti, ustvariti neto učinek na zaposlovanje z novimi visokokakovostnimi delovnimi mesti ter biti pošten in socialno sprejemljiv za vse, obenem pa krepi konkurenčnost. V zvezi s tem je ključnega pomena, da se lahko območjem, na katera prehod najbolj negativno vpliva, zlasti premogovniške regije, nudi podpora za diverzifikacijo in oživitev njihovega lokalnega gospodarstva ter ustvarjanje trajnostnih zaposlitvenih možnosti za prizadete delavce.
- (3) Komisija je 14. januarja 2020 sprejela sporočilo z naslovom „Naložbeni načrt za trajnostno Evropo – Naložbeni načrt za evropski zeleni dogovor“, v katerem je predlagala mehanizem za pravični prehod, ki se osredotoča na regije in sektorje, ki so najbolj prizadeti zaradi prehoda zaradi njihove odvisnosti od fosilnih goriv, kot so premog, šota in naftni skrilavec, ali zaradi njihove odvisnosti od industrijskih postopkov z visoko intenzivnostjo toplogrednih plinov, imajo pa manjše zmogljivosti za financiranje potrebnih naložb. Oblikovanje Mehanizma za pravični prehod je potrdil tudi Evropski svet v sklepih z dne 21. julija 2020. Mehanizem za pravični prehod sestavljajo trije stebri: Sklad za pravični prehod (SPP), ki se bo izvajal v okviru deljenega upravljanja, namenski Program za pravični prehod v okviru InvestEU in instrument za posojila v javnem sektorju za mobilizacijo dodatnih naložb v zadevne regije. Ti trije stebri zagotavljajo dodatno podporo tem regijam, da bi spodbudili prehod na podnebno nevtravno gospodarstvo do leta 2050.
- (4) Za boljše načrtovanje in izvajanje SPP bodo vzpostavljeni območni načrti za pravični prehod, ki določajo ključne korake in časovnico procesa prehoda ter opredeljujejo tista območja, na katera prehod na podnebno nevtravno gospodarstvo najbolj negativno vpliva in imajo manj zmogljivosti za spopadanje z izzivi, ki jih prinaša prehod. Načrti za pravični prehod se pripravijo skupaj z ustreznimi lokalnimi in regionalnimi organi ter vključujejo vse ustrezne partnerje v skladu s členom 8 Uredbe (EU) 2021/1060 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁵⁾. Skupaj z ustreznimi programi, ki jih podpira SPP, se lahko spremenijo v skladu s členom 24 navedene uredbe tako, da se vključijo nova območja, ki bi jih prehod močno prizadel, in sicer na način, ki ni bil predviden ob njihovem začetnem sprejetju.
- (5) Vzpostaviti bi bilo treba instrument za posojila v javnem sektorju (v nadaljnjem besedilu: Instrument). Ta tvori tretji steber Mehanizma za pravični prehod, katerega cilj je podpirati naložbe subjektov javnega sektorja, saj ima javni sektor ključno vlogo pri odpravljanju nepravilnega delovanja trga. Take naložbe bi morale ustrezati razvojnim potrebam, ki so posledica izzivov, ki jih prinaša prehod in so opisani v območnih načrtih za pravični prehod, ki jih je odobrila Komisija. Dejavnosti, predvidene za podporo v okviru Instrumenta, bi morale ustrezati dejavnostim, ki jih podpirata druga dva stebra Mehanizma za pravični prehod, in jih dopolnjevati. Instrument bi bilo treba vzpostaviti za obdobje sedmih let, da se njegovo trajanje uskladi z obdobjem večletnega finančnega okvira od 1. januarja 2021 do 31. decembra 2027 (v nadaljnjem besedilu: večletni finančni okvir za obdobje 2021–2027) iz Uredbe Sveta (EU, Euratom) 2020/2093 ⁽⁶⁾.
- (6) Da bi okrepili kohezijo in gospodarsko diverzifikacijo območij, ki so prizadeta zaradi prehoda, bi moral Instrument zajemati širok nabor trajnostnih naložb, če take naložbe prispevajo k zadovoljevanju razvojnih potreb teh območij, ki jih povzroči prehod na podnebni cilj Unije do leta 2030, kot je določen v Uredbi (EU) 2021/1119, in podnebno nevtravno gospodarstvo v Uniji najpozneje do leta 2050, kakor je opisano v območnih načrtih za pravični prehod. Da bi povečali učinkovitost Instrumenta, bi ta moral imeti možnost podpirati upravičene projekte, ki so se začeli izvajati še preden je upravičenec do Instrumenta predložil vlogo. Instrument ne bi smel podpirati naložb, ki zajemajo dejavnosti, ki so izvete v skladu s členom 9 Uredbe (EU) 2021/1056 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁷⁾, lahko pa bi podpiral naložbe v obnovljivo energijo in zeleno in trajnostno mobilnost, vključno s spodbujanjem zelenega vodika, učinkovita omrežja za daljinsko ogrevanje, javne raziskave, digitalizacijo, okoljsko infrastrukturo

⁽⁵⁾ Uredba (EU) 2021/1060 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o določitvi skupnih določb o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu plus, Kohezijskem skladu, Skladu za pravični prehod in Evropskem skladu za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo ter finančnih pravil zanje in za Sklad za azil, migracije in vključevanje, Sklad za notranjo varnost in Instrument za upravljanje meja in vizumsko politiko (UL L 231, 30.6.2021, str. 159).

⁽⁶⁾ Uredba Sveta (EU, Euratom) 2020/2093 z dne 17. decembra 2020 o določitvi večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 (UL L 433 I, 22.12.2020, str. 11).

⁽⁷⁾ Uredba (EU) 2021/1056 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o vzpostavitvi Sklada za pravični prehod (UL L 231, 30.6.2021, str. 1).

za pametno ravnanje z odpadki in gospodarjenje z vodnimi viri, ter bi lahko podpiral ukrepe za trajnostno energijo, energetske učinkovitost in vključevanje, vključno z obnovami in prenovami stavb, prenovo in regeneracijo mest, prehod na krožno gospodarstvo, sanacijo in dekontaminacijo tal in ekosistemov, ob upoštevanju načela „onesnaževalec plača“, biotsko raznovrstnost, pa tudi izpopolnjevanje in prekvalificiranje, usposabljanje in socialno infrastrukturo, vključno z zmogljivostmi za oskrbo in socialnimi stanovanji.

- (7) Razvoj infrastrukture bi lahko vključeval tudi čezmejne projekte in rešitve, ki omogočajo večjo odpornost na ekološke nesreče, zlasti nesreče, ki so zaradi podnebnih sprememb še hujše. Prednost bi bilo treba dati celovitemu naložbenemu pristopu, zlasti pri območjih, ki imajo pri prehodu večje potrebe. Podpreti bi bilo mogoče tudi naložbe v druge sektorje, če ustrezajo odobrenim območnim načrtom za pravični prehod. S podpiranjem naložb, ki ne ustvarjajo zadostnih tokov prihodkov za kritje svojih stroškov naložb, bi moral biti cilj Instrumenta subjektom javnega sektorja zagotoviti dodatna sredstva, potrebna za obravnavanje teritorialnih, socialnih, gospodarskih in okoljskih izzivov, ki bodo posledica prilagoditve na prehod. Da bi lažje opredelili naložbe, ki so upravičene v okviru Instrumenta in imajo velik pozitivni učinek na okolje, vključno v zvezi z biotsko raznovrstnostjo, bi morala Komisija pri ocenjevanju Instrumenta upoštevati taksonomijo EU za okoljsko trajnostne gospodarske dejavnosti. Vsi finančni partnerji bi morali, kjer je ustrezno, uporabljati taksonomijo EU za okoljsko trajnostne gospodarske dejavnosti, vključno z načelom, da se ne škoduje bistveno, za zagotovitev preglednosti v zvezi s trajnostnimi projekti.
- (8) Med celotno pripravo, ocenjevanjem, izvajanjem in spremljanjem upravičenih projektov v okviru Instrumenta bi bilo treba zagotoviti spoštovanje temeljnih pravic in skladnost z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah, kot je ustrezno, ter zlasti enakost spolov. Enako bi morali upravičenci in Komisija med celotnim izvajanjem Instrumenta preprečevati tudi kakršno koli diskriminacijo na podlagi spola, rase ali narodnosti, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti. Cilji Instrumenta bi se morali uresničevati v skladu s cilji trajnostnega razvoja Združenih narodov, evropskim stebrom socialnih pravic, načelom „onesnaževalec plača“, Pariškim sporazumom, sprejetim v okviru Okvirne konvencije Združenih narodov o podnebnih spremembah ⁽⁸⁾ (v nadaljnjem besedilu: Pariški sporazum) in načelom, da se ne škoduje bistveno.
- (9) Za to uredbo se uporabljajo horizontalna finančna pravila, ki sta jih sprejela Evropski parlament in Svet na podlagi člena 322 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU). Ta pravila so določena v Uredbi (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁹⁾ (v nadaljnjem besedilu: finančna uredba), pri čemer določajo zlasti postopek za pripravo in izvrševanje proračuna prek nepovratnih sredstev, nagrad, javnih naročil, posrednega upravljanja, finančnih instrumentov, proračunskih jamstev, finančne pomoči in povračila zunanjim strokovnjakom ter urejajo nadzor odgovornosti finančnih udeležencev. Pravila, sprejeta na podlagi člena 322 PDEU, vključujejo tudi splošni režim pogojenosti za zaščito proračuna Unije.
- (10) Instrument bi moral zagotavljati podporo v obliki nepovratnih sredstev, ki jih zagotovi Unija, v kombinaciji s posojili, ki jih zagotovi finančni partner v skladu s svojimi pravili, politiko dajanja posojil in postopki. Finančna sredstva v delu nepovratnih sredstev, ki ga izvaja Komisija z neposrednim upravljanjem, bi morala biti zagotovljena v obliki financiranja, ki ni povezano s stroški, v skladu s členom 125 finančne uredbe. Ta oblika financiranja bi morala biti v pomoč pri spodbujanju nosilcev projektov k sodelovanju ter bi prispevala k učinkovitemu doseganju ciljev Instrumenta glede na obseg posojila. Posojilni del bi morala zagotoviti Evropska investicijska banka (EIB). Instrument bi moralo biti mogoče razširiti, da bi se omogočilo drugim finančnim partnerjem, da zagotovijo posojilni del, kadar bi bila na voljo dodatna sredstva v delu nepovratnih sredstev ali kadar bi bilo to potrebno za pravilno izvajanje Instrumenta. Komisija bi morala v takih primerih obvestiti države članice in Evropski parlament o tem, da namerava razširiti Instrument in izbrati dodatne finančne partnerje, ob upoštevanju njihove zmogljivosti, da izpolnijo cilje Instrumenta, prispevajo svoja lastna sredstva in zagotovijo ustrezno geografsko pokritost.

⁽⁸⁾ UL L 282, 19.10.2016, str. 4.

⁽⁹⁾ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 (UL L 193, 30.7.2018, str. 1).

- (11) Komisija in finančni partnerji bi morali podpisati upravne sporazume. V teh sporazumih bi bilo treba določiti izvedbene ureditve za ocenjevanje in spremljanje projektov ter pravice in obveznosti posamezne pogodbenice, vključno s podrobnimi ureditvami o revizijah, poročanju in komuniciranju. Ureditve o komuniciranju bi morale vključevati zlasti obveznost objave informacij o vsakem posameznem projektu ali shemi posojil, ki se podpirajo v okviru Instrumenta.
- (12) Instrument bi moral z zadovoljevanjem potreb po naložbah območij, na katera prehod na podnebno nevtralno gospodarstvo najbolj negativno vpliva, zagotoviti ključni prispevek k vključevanju podnebnih ukrepov. Sredstva v delu nepovratnih sredstev Instrumenta bodo zato prispevala k doseganju podnebnih ciljev v enaki meri kot SPP.
- (13) 250 000 000 EUR v delu nepovratnih sredstev Instrumenta bi se moralo financirati iz proračuna Unije v skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2020/2093, ta znesek pa bi moral za Evropski parlament in Svet pomeniti prednostni referenčni znesek v letnem proračunskem postopku v smislu točke 18 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 16. decembra 2020 med Evropskim parlamentom, Svetom Evropske unije in Evropsko komisijo o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovanju ter novih virih lastnih sredstev, vključno s časovnim načrtom za uvedbo novih virov lastnih sredstev ⁽¹⁰⁾.
- (14) 275 000 000 EUR v delu nepovratnih sredstev Instrumenta bi se moralo financirati iz povračil, ki izhajajo iz finančnih instrumentov, vzpostavljenih v okviru programov, navedenih v Prilogi I k tej uredbi. Taki prejemki izhajajo iz že končanih programov, ki so neodvisni od Instrumenta, in bi jih bilo treba šteti za zunanje namenske prejemke z odstopanjem od točke (f) člena 21(3) finančne uredbe na podlagi člena 322(1) PDEU.
- (15) 1 000 000 000 EUR v delu nepovratnih sredstev Instrumenta bi bilo treba financirati iz predvidenih presežkov rezervacij za jamstvo EU, vzpostavljeno z Uredbo (EU) 2015/1017 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹¹⁾. Zato bi bilo treba določiti odstopanje od točke (a) člena 213(4) finančne uredbe, ki predvideva, da se morebitni presežki rezervacij za proračunsko jamstvo vrne v proračun, da bi se ta presežek namenil Instrumentu. Te namenske prejemke bi bilo treba šteti za zunanje namenske prejemke z odstopanjem od točke (f) člena 21(3) finančne uredbe na podlagi člena 322(1) PDEU.
- (16) V skladu s točko (c) člena 12(4) finančne uredbe bi se lahko odobritve, ki ustrezajo zunanjim namenskim prejemkom, samodejno prenesle na naslednike zadevnega programa ali ukrepa. Navedena določba omogoča uskladitev večletnega načrta namenskih prejemkov s potekom izvajanja projektov, ki se financirajo iz Instrumenta.
- (17) Zagotoviti bi bilo treba tudi sredstva za svetovalno podporo, da se spodbudijo priprava, razvoj in izvajanje upravičenih projektov ter zgodnja priprava projektov preden upravičenec do Instrumenta predloži vlogo. Del teh sredstev bi moral biti namenjen podpiranju lastnih zmogljivosti upravičencev, da bi zagotovili trajnost upravičenih projektov.
- (18) Da bi se vsem državam članicam omogočilo, da imajo koristi iz dela nepovratnih sredstev, bi bilo treba vzpostaviti mehanizem za predhodno dodelitev nacionalnih deležev v prvi fazi, kot je določeno v Prilogi I k Uredbi (EU) 2021/1056. Da pa bi ta cilj uskladili s potrebo po optimizaciji gospodarskega učinka Instrumenta in njegovega izvajanja, taki nacionalni deleži ne bi smeli biti predhodno dodeljeni za obdobje po 31. decembru 2025. Nato bi bilo treba preostala sredstva, ki bodo na razpolago v delu nepovratnih sredstev, zagotavljati brez kakršnega koli predhodno dodeljenega nacionalnega deleža in na konkurenčni osnovi na ravni Unije, pri tem pa zagotoviti predvidljivost za naložbe in slediti pristopu, ki temelji na potrebah, in pristopu regionalne konvergence.

⁽¹⁰⁾ UL L 433 I, 22.12.2020, str. 28.

⁽¹¹⁾ Uredba (EU) 2015/1017 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. junija 2015 o Evropskem skladu za strateške naložbe, Evropskem svetovalnem vozlišču za naložbe in Evropskem portalu naložbenih projektov ter o spremembi uredb (EU) št. 1291/2013 in (EU) št. 1316/2013 – Evropski sklad za strateške naložbe (UL L 169, 1.7.2015, str. 1).

- (19) V programu dela in razpisu za zbiranje predlogov bi bilo treba določiti pogoje za upravičenost in merila za dodelitev. V navedenih pogojih za upravičenost in merilih za dodelitev bi bilo treba upoštevati pomen projekta v okviru razvojnih potreb, opredeljenih v območnih načrtih za pravični prehod, splošni cilj spodbujanja regionalne in območne konvergence ter pomen dela nepovratnih sredstev za vzdržnost projekta. V programih dela bi bilo treba tudi določiti merila za primere, kadar sredstva ne bi zadostovala za podporo upravičenih projektov. Prednost bi bilo treba dati projektom iz manj razvitih regij, projektom, ki neposredno prispevajo k doseganju podnebnih ciljev Unije, in projektom, ki jih spodbujajo subjekti javnega sektorja, ki so sprejeli načrte za razogljičenje, po potrebi ob upoštevanju te ustrezne hierarhije meril. Podpora Unije v okviru Instrumenta bi morala biti tako na voljo le državam članicam, ki imajo vsaj en odobren območni načrt za pravični prehod. V programu dela in razpisih za zbiranje predlogov bi bilo treba upoštevati tudi območne načrte za pravični prehod, ki so jih predložile države članice, da se zagotovi skladnost med različnimi stebri mehanizma. Da bi optimizirali učinek Instrumenta, posamezni projekti, ki se podpirajo v okviru Instrumenta, ne bi smeli prejemati podpore iz drugih programov Unije, razen v zvezi s pripravo projektov. Vendar pa lahko pri operacijah, sestavljenih iz opredeljenih ločenih projektov, ti projekti prejemajo podporo iz različnih programov Unije v skladu z veljavnimi pravili o upravičenosti.
- (20) Da bi optimizirali učinkovitost pomoči Unije in preprečili nadomestitev morebitne podpore in naložb iz alternativnih virov, bi bilo treba podporo v okviru Instrumenta zagotavljati le projektom, ki ne ustvarjajo zadostnih tokov prihodkov za kritje svojih stroškov naložb. Ti prihodki bi morali ustrezati prihodkom, razen proračunskih prerazporeditev, ki izvirajo neposredno iz dejavnosti, ki se izvajajo v okviru projekta, kot so prodaja, pristojbine ali cestnine, in dodatni prihranki zaradi nadgradnje obstoječih sredstev.
- (21) Ker naj bi del nepovratnih sredstev upošteval različne razvojne potrebe regij v državah članicah, bi bilo treba tako podporo prilagoditi v korist manj razvitih regij. Ob upoštevanju dejstva, da imajo subjekti javnega sektorja v manj razvitih regijah na splošno manjše zmogljivosti za javne naložbe, bi morale biti stopnje nepovratnih sredstev pri posojilih takim subjektom sorazmerno višje.
- (22) Da bi zagotovili učinkovito izvajanje Instrumenta, bo morda treba zagotoviti svetovalno podporo za pripravo, razvoj in izvajanje projektov. Tako podporo bi morale zagotavljati svetovalno vozlišče InvestEU, in sicer za upravičene projekte in za pripravo projektov pred predložitvijo vlog, pri čemer bi bilo treba posebno pozornost nameniti upravičencem, ki imajo manjšo upravno zmogljivost ali ki so v manj razvitih regijah. Takšno podporo bi morale biti mogoče dodeliti tudi v okviru drugih programov Unije.
- (23) Da bi Komisija ocenila učinkovitost Instrumenta in njegovo zmogljivost za doseganje ciljev ter podprla pripravo njegovega morebitnega podaljšanja po letu 2027, bi morala izvesti vmesno in končno ocenjevanje, vključno z oceno možnosti sprejetja določb o oceni učinka na enakost spolov, če je ustrezno, ter bi morala poročili o ocenjevanju predložiti Evropskemu parlamentu in Svetu. Na podlagi odstavkov 22 in 23 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje ⁽¹²⁾ bi bilo treba Instrument oceniti na podlagi informacij, zbranih v skladu s posebnimi zahtevami glede spremljanja, pri tem pa se izogibati nalaganju upravnega bremena, zlasti državam članicam, in pretiranemu urejanju.
- (24) Da bi pospešili izvajanje in zagotovili pravočasno uporabo sredstev, bi bilo treba v tej uredbi določiti posebne zaščitne ukrepe, ki se vključijo v sporazume o nepovratnih sredstvih. Glede na ta cilj bi morala imeti Komisija v skladu z načelom sorazmernosti možnost zmanjšati ali ukiniti vsako podporo Unije v primerih resnega pomanjkanja napredka pri izvajanju projekta. Za Instrument se uporablja finančna uredba. Za zagotovitev skladnosti pri izvajanju programov financiranja Unije bi se morala za del nepovratnih sredstev in sredstva za svetovalno podporo v okviru Instrumenta uporabljati finančna uredba.

⁽¹²⁾ UL L 123, 12.5.2016, str. 1.

- (25) V skladu s finančno uredbo in Uredbo (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹³⁾ ter uredbami Sveta (ES, Euratom), št. 2988/95 ⁽¹⁴⁾, (Euratom, ES) št. 2185/96 ⁽¹⁵⁾ in (EU) 2017/1939 ⁽¹⁶⁾ se finančni interesi Unije zaščitijo s sorazmernimi ukrepi, ki vključujejo ukrepe v zvezi s preprečevanjem, odkrivanjem, popravljanjem in preiskovanjem nepravilnosti, tudi goljufij, z izterjavo izgubljenih, neupravičeno plačanih ali nepravilno porabljenih sredstev ter po potrebi z naložitvijo upravnih sankcij. Zlasti je v skladu z uredbama (EU, Euratom) št. 2185/96 in (Euratom, ES) št. 883/2013 Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) pooblaščen za izvajanje upravnih preiskav, vključno s pregledi in inšpekcijami na kraju samem, da bi ugotovil, ali je prišlo do goljufije, korupcije ali kakršnega koli drugega nezakonitega ravnanja, ki škodi finančnim interesom Unije. Evropsko javno tožilstvo (EJT) je v skladu z Uredbo (EU) 2017/1939 pooblaščen za preiskovanje in pregon kaznivih dejanj, ki škodijo finančnim interesom Unije, kot je določeno v Direktivi (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁷⁾. V skladu s finančno uredbo mora vsaka oseba ali subjekt, ki prejema sredstva Unije, v celoti sodelovati pri zaščiti finančnih interesov Unije, Komisiji, OLAF, Računskemu sodišču in, za tiste države članice, ki so vključene v okrepljeno sodelovanje na podlagi Uredbe (EU) 2017/1939, EJT podeliti potrebne pravice in dostop ter zagotoviti, da vse tretje strani, ki so vključene v izvrševanje sredstev Unije, podelijo enakovredne pravice.
- (26) Za spremembo nekaterih nebitvenih elementov te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo, da v skladu s členom 290 PDEU sprejme akte v zvezi s ključnimi kazalniki smotrnosti za spremljanje izvajanja in napredka Instrumenta. Zlasti je pomembno, da se Komisija pri svojem pripravljalnem delu ustrezno posvetuje, vključno na ravni strokovnjakov, in da se ta posvetovanja izvedejo v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje. Za zagotovitev enakopravnega sodelovanja pri pripravi delegiranih aktov Evropski parlament in Svet zlasti prejmeta vse dokumente sočasno s strokovnjaki iz držav članic, njuni strokovnjaki pa se sistematično lahko udeležujejo sestankov strokovnih skupin Komisije, ki zadevajo pripravo delegiranih aktov.
- (27) Da bi zagotovili enotne pogoje za izvajanje te uredbe, bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila glede programov dela ter pogojev in postopkov za izbiro finančnih partnerjev, ki niso EIB. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁸⁾.
- (28) Ker cilja te uredbe, in sicer koristiti območjem, na katera prehod na podnebno nevtralnost najbolj negativno vpliva, ob obravnavanju ustreznih razvojnih potreb preko vzvoda za javne naložbe, države članice ne morejo zadovoljivo doseči zaradi težav subjektov javnega sektorja pri podpiranju naložb, ki ne ustvarjajo zadostnih tokov prihodkov za kritje svojih stroškov naložb, temveč se zaradi potrebe po skladnem izvedbenem okviru v okviru neposrednega upravljanja lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja –
-
- ⁽¹³⁾ Uredba (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. septembra 2013 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1073/1999 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (Euratom) št. 1074/1999 (UL L 248, 18.9.2013, str. 1).
- ⁽¹⁴⁾ Uredba Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti (UL L 312, 23.12.1995, str. 1).
- ⁽¹⁵⁾ Uredba Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 z dne 11. novembra 1996 o pregledih in inšpekcijah na kraju samem, ki jih opravlja Komisija za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti pred goljufijami in drugimi nepravilnostmi (UL L 292, 15.11.1996, str. 2).
- ⁽¹⁶⁾ Uredba Sveta (EU) 2017/1939 z dne 12. oktobra 2017 o izvajanju okrepljenega sodelovanja v zvezi z ustanovitvijo Evropskega javnega tožilstva (EJT) (UL L 283, 31.10.2017, str. 1).
- ⁽¹⁷⁾ Direktiva (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2017 o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije, z uporabo kazenskega prava (UL L 198, 28.7.2017, str. 29).
- ⁽¹⁸⁾ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Predmet urejanja in področje uporabe

Ta uredba vzpostavlja instrument za posojila v javnem sektorju (v nadaljnjem besedilu: Instrument) za trajanje večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 za podporo subjektom javnega sektorja z združevanjem nepovratnih sredstev iz proračuna Unije s posojili, ki jih odobrijo finančni partnerji, ter določa cilje Instrumenta. Ta uredba določa pravila za del nepovratnih sredstev Instrumenta, ki zajema zlasti njegov proračun, oblike podpore Unije in določbe o upravičenosti.

Instrument zagotavlja podporo v korist območjem v Uniji, ki se soočajo z resnimi socialnimi, gospodarskimi in okoljskimi izzivi, ki izhajajo iz prehoda na podnebni cilj Unije do leta 2030 in cilj podnebne nevtralnosti v Uniji do leta 2050.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „upravni sporazum“ pomeni pravni instrument, ki vzpostavlja okvir sodelovanja med Komisijo in finančnim partnerjem ter določa njune posamezne naloge in odgovornosti za izvajanje Instrumenta v skladu z določbami te uredbe;
- (2) „upravičenec“ pomeni pravni subjekt, ki je ustanovljen v državi članici kot subjekt javnega prava ali je ustanovljen kot subjekt zasebnega prava, pooblaščen za opravljanje javne storitve, s katerim je Komisija v okviru instrumenta podpisala sporazum o nepovratnih sredstvih;
- (3) „finančni partnerji“ pomeni EIB, druge mednarodne finančne institucije, nacionalne spodbujevalne banke ter finančne institucije, vključno z zasebnimi finančnimi institucijami, s katerimi Komisija podpiše upravni sporazum o sodelovanju v okviru Instrumenta;
- (4) „projekt“ pomeni vsak ukrep, za katerega je Komisija ugotovila, da je upravičen do podpore Unije v okviru Instrumenta, namenjen za izpolnjevanje nedeljive naloge točno določene gospodarske ali tehnične narave, ki ima vnaprej določen cilj in obdobje, v katerem se mora izvesti in končati;
- (5) „območni načrt za pravični prehod“ pomeni načrt, pripravljen v skladu s členom 11 Uredbe (EU) 2021/1056, ki ga je odobrila Komisija;
- (6) „shema posojil“ pomeni posojilo, ki ga upravičencu odobrijo finančni partnerji in je namenjeno financiranju sklopa več vnaprej določenih projektov v okviru Instrumenta;
- (7) „manj razvita regija“ pomeni manj razvito regijo iz člena 108(2) Uredbe (EU) 2021/1060.

Člen 3

Cilji

1. Splošni cilj Instrumenta je obravnavati resne socialne, gospodarske in okoljske izzive, ki izhajajo iz prehoda na podnebne in energetske cilje Unije do leta 2030 ter cilja podnebne nevtralnosti v Uniji najpozneje do leta 2050, kot je določeno v Uredbi (EU) 2021/1119, v korist območij v Uniji, opredeljenih v območnih načrtih za pravični prehod.

2. Specifični cilj Instrumenta je povečati naložbe javnega sektorja, ki obravnavajo razvojne potrebe območij, opredeljenih v območnih načrtih za pravični prehod, tako da se olajša financiranje projektov, ki ne ustvarjajo zadostnih tokov prihodkov za kritje svojih stroškov naložb, da bi preprečili nadomeščanje morebitne podpore in naložb iz alternativnih virov.

3. Pri uresničevanju specifičnega cilja iz odstavka 2 je cilj te uredbe po potrebi tudi zagotavljati svetovalno podporo za pripravo, razvoj in izvajanje upravičenih projektov, vključno s podporo za pripravo projektov pred predložitvijo vloge. Ta svetovalna podpora se zagotavlja v skladu s pravili in načini izvajanja za svetovalno vozlišče InvestEU, vzpostavljeno s členom 25 Uredbe (EU) 2021/523 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁹⁾.

Člen 4

Horizontalna načela

1. Med pripravo, ocenjevanjem, izvajanjem in spremljanjem upravičenih projektov se, kot je ustrezno, vedno zagotavlja spoštovanje temeljnih pravic in skladnost z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah ter zlasti enakost spolov.
2. Upravičenci in Komisija se med celotnim izvajanjem Instrumenta izogibajo kakršni koli diskriminaciji na podlagi spola, rase ali narodnosti, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti. Med celotno pripravo in izvajanjem upravičenih projektov se zlasti upošteva dostopnost za invalide, kjer je to ustrezno.
3. Cilji Instrumenta se uresničujejo skladno s cilji trajnostnega razvoja Združenih narodov, evropskim stebrom socialnih pravic, načelom „onesnaževalec plača“, Pariškim sporazumom in načelom, da se ne škoduje bistveno.

Člen 5

Proračun

1. Brez poseganja v dodatna sredstva, dodeljena v proračunu Unije za obdobje 2021–2027, se del nepovratnih sredstev Instrumenta financira iz:
 - (a) sredstev iz proračuna Unije, in sicer v znesku 250 000 000 EUR v tekočih cenah, ter
 - (b) namenskih prejemkov iz odstavka 2 do najvišjega zneska 1 275 000 000 EUR v tekočih cenah.
2. Sredstva namenskih prejemkov iz točke (b) odstavka 1 se zagotovijo s povračili, ki izhajajo iz finančnih instrumentov, vzpostavljenih v okviru programov, navedenih v Prilogi I k tej uredbi, in sicer do najvišjega zneska 275 000 000 EUR, ter iz presežkov rezervacij za jamstvo EU, vzpostavljeno z Uredbo (EU) 2015/1017, in sicer do najvišjega zneska 1 000 000 000 EUR.
3. Sredstva in namenski prejemki iz odstavka 1 se lahko dopolnijo s finančnimi prispevki držav članic, tretjih držav in organov, ki niso ustanovljeni na podlagi PDEU ali Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo. Ti finančni prispevki so zunanji namenski prejemki v smislu člena 21(5) finančne uredbe.
4. Z odstopanjem od točke (f) člena 21(3) finančne uredbe so sredstva, ki izhajajo iz povračil iz odstavka 2 tega člena, zunanji namenski prejemki v smislu člena 21(5) finančne uredbe. Z odstopanjem od točke (a) člena 21(3)(4) finančne uredbe so sredstva, ki izhajajo iz presežkov rezervacij za jamstvo EU iz odstavka 2 tega člena, zunanji namenski prejemki v smislu člena 21(5) finančne uredbe.
5. Znesek v višini do 2 % sredstev iz odstavka 1 se lahko uporabi za tehnično in upravno pomoč za izvajanje Instrumenta, kot so dejavnosti priprave, spremljanja, kontrole, revizije in ocenjevanja, vključno v zvezi s korporativnimi informacijsko-tehnološkimi sistemi, ter za upravne odhodke in provizije finančnih partnerjev.

⁽¹⁹⁾ Uredba (EU) 2021/523 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. marca 2021 o vzpostavitvi Programa InvestEU in spremembi Uredbe (EU) 2015/1017 (UL L 107, 26.3.2021, str. 30).

6. Sredstva do zneska 35 000 000 EUR od sredstev iz odstavka 1 se zagotovijo za dejavnosti iz člena 3(3), od katerih vsaj 10 000 000 EUR podpira upravno zmogljivost upravičencev, zlasti v manj razvitih regijah.
7. Proračunske obveznosti za ukrepe, ki trajajo več kot eno proračunsko leto, se lahko razčlenijo v letne obroke prek več let.

POGLAVJE II

PODPORA UNIJE

Člen 6

Oblika podpore Unije in način izvajanja

1. Podpora Unije v okviru Instrumenta se zagotovi v obliki nepovratnih sredstev v skladu z naslovom VIII finančne uredbe.
2. Podpora Unije v okviru Instrumenta se izvaja z neposrednim upravljanjem v skladu s finančno uredbo.

Člen 7

Razpoložljivost sredstev

1. Sredstva iz člena 5(1) in (3) se po odbitku rezervacije za tehnične in upravne odhodke iz člena 5(5) uporabijo za financiranje projektov v skladu z odstavkoma 2 in 3.
2. Pri nepovratnih sredstvih, dodeljenih na podlagi razpisov za zbiranje predlogov, objavljenih najpozneje 31. decembra 2025, podpora Unije, dodeljena upravičenim projektom v posamezni državi članici, ne presega nacionalnih deležev, določenih v Prilogi I k Uredbi (EU) 2021/1056.
3. Pri nepovratnih sredstvih, dodeljenih na podlagi razpisov za zbiranje predlogov, objavljenih od 1. januarja 2026, se podpora Unije, dodeljena upravičenim projektom, zagotovi brez kakršnega koli predhodno dodeljenega nacionalnega deleža in na konkurenčni osnovi na ravni Unije, dokler se ne izčrpajo preostala sredstva. Pri dodeljevanju takšnih nepovratnih sredstev se upoštevata potreba po zagotovitvi predvidljivosti naložb in spodbujanje regionalne konvergence, pri čemer se posebna pozornost nameni manj razvitim regijam, v skladu z merili za dodeljevanje, določenimi v členu 14(2).

Člen 8

Upravni sporazumi s finančnimi partnerji

Preden se s finančnim partnerjem začne izvajati Instrument, Komisija in ta finančni partner podpišeta upravni sporazum. V sporazumu so določene pravice in obveznosti vsake pogodbenice sporazuma, vključno z ureditvijo revizije in komuniciranja, zlasti tudi obveznost objave informacij o vsakem projektu, ki se financira v okviru Instrumenta, in obseg shem posojil.

POGLAVJE III

UPRAVIČENOST

Člen 9

Upravičeni projekti

1. Do podpore Unije v okviru Instrumenta so upravičeni samo projekti, ki prispevajo k ciljem iz člena 3 in izpolnjujejo vse naslednje pogoje:
 - (a) projekti dosegajo merljiv učinek in vključujejo kazalnike učinkov, kjer je ustrezno, pri obravnavanju resnih socialnih, gospodarskih in okoljskih izzivov, ki izhajajo iz prehoda na podnebne in energetske cilje Unije do leta 2030 ter cilj podnebne nevtralnosti Unije najpozneje do leta 2050, ter koristijo območjem, opredeljenim v območnem načrtu za pravični prehod, tudi če projekti niso na navedenih območjih;
 - (b) projekti ne prejemajo podpore v okviru drugih programov Unije;
 - (c) projekti prejmejo posojilo finančnega partnerja v okviru Instrumenta ter
 - (d) projekti ne ustvarjajo zadostnih tokov prihodkov za kritje svojih stroškov naložb, da se prepreči nadomestitev morebitne podpore in naložb iz alternativnih virov.
2. Z odstopanjem od točke (b) odstavka 1 lahko projekti, ki prejemajo podporo Unije v okviru Instrumenta, prejmejo za njihovo pripravo, razvoj in izvajanje tudi svetovalno in tehnično pomoč iz drugih programov Unije.
3. Iz Instrumenta se ne podpirajo dejavnosti, ki so izvzete na podlagi člena 9 Uredbe (EU) 2021/1056.

Člen 10

Upravičene osebe in subjekti

Ne glede na merila iz člena 197 finančne uredbe se lahko v skladu s to uredbo kot mogoči upravičenci prijavijo samo pravni subjekti, ustanovljeni v državi članici kot subjekti javnega prava ali ustanovljeni kot subjekti zasebnega prava, pooblašeni za opravljanje javne storitve.

POGLAVJE IV

NEPOVRATNA SREDSTVA

Člen 11

Nepovratna sredstva

1. Nepovratna sredstva so v obliki financiranja, ki ni povezano s stroški, v skladu s točko (a) člena 125(1) finančne uredbe.
2. Znesek nepovratnih sredstev ne presega 15 % zneska posojila, ki ga v okviru Instrumenta zagotovi finančni partner. Znesek nepovratnih sredstev za projekte na območjih v manj razvitih regijah ne presega 25 % zneska posojila, ki ga zagotovi finančni partner v okviru Instrumenta.
3. Plačila dodeljenih nepovratnih sredstev se lahko razdelijo na več obrokov, povezanih z napredkom pri izvajanju, kakor je določeno v sporazumu o nepovratnih sredstvih.

*Člen 12***Zmanjšanje ali preklic nepovratnih sredstev**

1. Poleg razlogov iz člena 131(4) finančne uredbe lahko Komisija po posvetovanju s finančnim partnerjem znesek nepovratnih sredstev zmanjša ali sporazum o nepovratnih sredstvih odpove, če v dveh letih po datumu podpisa sporazuma o nepovratnih sredstvih ni podpisana ekonomsko najpomembnejša pogodba o dobavi blaga, pogodba o izvedbi gradnje ali izvedbi storitev, sklenitev takšne pogodbe pa je predvidena na podlagi sporazuma o nepovratnih sredstvih.

2. Odstavek 1 se ne uporablja, kadar se podpora Unije kombinira s shemami posojil ali kadar ni predvidena pogodba o dobavi blaga, pogodba o izvedbi gradnje ali pogodba o izvedbi storitev.

V takšnih primerih lahko Komisija po posvetovanju s finančnim partnerjem znesek nepovratnih sredstev zmanjša ali sporazum o nepovratnih sredstvih odpove, s tem povezane plačane zneske pa izterja, v skladu s pogoji iz sporazuma o nepovratnih sredstvih.

POGLAVJE V

STORITVE SVETOVALNE PODPORE*Člen 13***Storitve svetovalne podpore**

1. Svetovalna podpora v okviru te uredbe se izvaja s posrednim upravljanjem v skladu s pravili in načini izvajanja, ki veljajo za svetovalno vozlišče InvestEU.

2. Dejavnosti, potrebne za podporo pripravi, razvoju in izvajanju projektov, so upravičene do svetovalne podpore in se financirajo v skladu s členom 5(6).

POGLAVJE VI

NAČRTOVANJE, SPREMLJANJE, OCENJEVANJE IN NADZOR*Člen 14***Programi dela**

1. Instrument se izvaja s programi dela, vzpostavljenimi v skladu s členom 110 finančne uredbe.

2. Programi dela vključujejo merila za dodelitev, ki se uporabijo, kadar koli bi skupna zahtevana podpora v obliki nepovratnih sredstev za upravičene projekte presegla razpoložljiva sredstva. Ta merila vključujejo, kjer je ustrezno, dajanje prednosti:

- (a) projektom, ki jih spodbujajo upravičenci iz manj razvitih regij;
- (b) projektom, ki neposredno prispevajo k doseganju podnebnih in energetskih ciljev Unije do leta 2030 ter cilja podnebne nevtralnosti v Uniji najpozneje do leta 2050, in
- (c) projektom, ki jih spodbujajo upravičenci, ki so sprejeli načrte za razogljičenje.

3. Komisija sprejme programe dela z izvedbenimi akti. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 20.

Člen 15

Izbira finančnih partnerjev, ki niso EIB

1. Komisija z izvedbenimi akti določi pogoje in postopke za izbiro finančnih partnerjev, ki niso EIB. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 20.
2. Pogoji za izbiro finančnih partnerjev, ki niso EIB, upoštevajo cilje Instrumenta.
3. Komisija pri izbiri finančnih partnerjev upošteva zlasti zmogljivost morebitnih finančnih partnerjev:
 - (a) zagotoviti, da bo njihova posojilna politika skladna z okoljskimi in socialnimi standardi Unije, podnebnimi in energetskimi cilji Unije do leta 2030 ter ciljem podnebne nevtralnosti v Uniji do leta 2050;
 - (b) prispevati zadostna lastna sredstva, da se čim bolj poveča učinek nepovratnih sredstev Unije;
 - (c) zagotoviti ustrezno geografsko pokritost Instrumenta in omogočiti financiranje manjših posameznih projektov;
 - (d) celovito uveljaviti zahteve iz člena 155(2) in (3) finančne uredbe v zvezi s pranjem denarja, financiranjem terorizma, izogibanjem davkom, davčnimi goljufijami, davčnimi utajami in nekooperativnimi jurisdikcijami;
 - (e) zagotoviti preglednost in ustrezno prepoznavnost v zvezi z vsakim projektom, financiranim v okviru Instrumenta.
4. Komisija objavi seznam finančnih partnerjev, izbranih v skladu s tem členom.

Člen 16

Spremljanje in poročanje

1. Ključni kazalniki smotrnosti za spremljanje izvajanja Instrumenta in njegovega napredka pri doseganju ciljev iz člena 3 so določeni v Prilogi II.
2. Sistem za poročanje o smotrnosti zagotavlja, da se podatki v zvezi s kazalniki iz odstavka 1 zbirajo uspešno, učinkovito in pravočasno. Upravičenci in finančni partnerji Komisiji predložijo podatke v zvezi s temi kazalniki v skladu s sporazumom o nepovratnih sredstvih oziroma upravnim sporazumom.
3. Komisija do 31. oktobra vsako koledarsko leto, od leta 2022, izda poročilo o izvajanju Instrumenta. To poročilo zagotavlja informacije o ravni izvajanja Instrumenta v zvezi z njegovimi cilji, pogoji in kazalniki uspešnosti.
4. Kadar se v vmesnem poročilu o ocenjevanju iz člena 17(2) ugotovi, da kazalniki iz Priloge II ne omogočajo ustrezne ocene Instrumenta, se na Komisijo prenese pooblastilo za sprejetje delegiranih aktov v skladu s členom 19 za spremembo ključnih kazalnikov smotrnosti iz Priloge II.

Člen 17

Ocenjevanje

1. Ocenjevanja izvajanja Instrumenta in njegove zmogljivosti za doseganje ciljev iz člena 3 se opravijo pravočasno, da se lahko ustrezno ukrepa.
2. Vmesno ocenjevanje se opravi do 30. junija 2025, poročilo o tem vmesnem ocenjevanju pa se predloži Evropskemu parlamentu in Svetu. V vmesnem ocenjevanju se zlasti oceni:
 - (a) v kolikšni meri je podpora Unije, zagotovljena v okviru Instrumenta, prispevala k obravnavanju potreb območij, ki izvajajo območne načrte za pravični prehod;

- (b) kako so se upoštevala horizontalna načela iz člena 4;
- (c) potrebo po izvedbi ocene učinka na enakost spolov;
- (d) uporabo pogojev za upravičenost iz člena 9 ter kako so se izpolnjevale obveznosti po prepoznavnosti;
- (e) v kolikšni meri je Instrument na podlagi projektov, podprtih z Instrumentom, prispeval k okoljskim ciljem iz člena 9 Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁰⁾, pri čemer se upoštevajo veljavna merila za pregled iz navedene uredbe.

Vmesnemu poročilu o ocenjevanju se lahko priloži zakonodajni predlog, ki upošteva zlasti morebitne prilagoditve pogojev za upravičenost.

3. Komisija ob koncu obdobja izvajanja, v vsakem primeru pa najpozneje 31. decembra 2031, Evropskemu parlamentu in Svetu predloži končno poročilo o oceni o rezultatih in dolgoročnem učinku Instrumenta, ki oceni tudi zadeve iz odstavka 2.

Člen 18

Revizije

1. Revizije uporabe podpore Unije v okviru Instrumenta, ki jih opravijo osebe ali subjekti, vključno z osebami ali subjekti, ki jih niso pooblastile institucije ali organi Unije, so osnova za splošno zagotovilo na podlagi člena 127 finančne uredbe.
2. Upravičenci in finančni partnerji v skladu z njihovimi sporazumi o nepovratnih sredstvih in upravnimi sporazumi Komisiji in vsem imenovanim revizorjem predložijo vse razpoložljive dokumente, ki jih ti potrebujejo za izpolnjevanje svojih revizijskih nalog.
3. Zunanjo revizijo dejavnosti v skladu s to uredbo v zvezi z uporabo podpore Unije, ki se zagotavlja v okviru Instrumenta, izvaja Računsko sodišče v skladu s členom 287 PDEU. V skladu s členom 287(3) PDEU se za te namene Računskemu sodišču na njegovo zahtevo odobri dostop do vseh dokumentov ali informacij, ki jih potrebuje za opravljanje svojih revizijskih nalog, vključno z vsemi informacijami o ocenjevanjih prijav in njihovih rezultatih.

Člen 19

Izvajanje prenosa pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.
2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 16(4) se prenese na Komisijo do 31. decembra 2028.
3. Prenos pooblastila iz člena 16(4) lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne učinkovati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši dan, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.
4. Komisija se pred sprejetjem delegiranega akta posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice, v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje.
5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.

⁽²⁰⁾ Uredba (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ter spremembi Uredbe (EU) 2019/2088 (UL L 198, 22.6.2020, str. 13).

6. Delegirani akt, sprejet na podlagi člena 16(4), začne veljati le, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

Člen 20

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga odbor, ustanovljen s členom 115(1) Uredbe(EU) 2021/1060. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.
2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

POGLAVJE VII

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

Člen 21

Informiranje, komuniciranje in prepoznavnost

1. Upravičenci in finančni partnerji zagotovijo prepoznavnost podpore Unije v okviru Instrumenta, zlasti pri promoviranju projektov in njihovih rezultatov, z zagotavljanjem ciljno usmerjenih informacij različnemu občinstvu, vključno z mediji in javnostjo.
2. Komisija izvaja ukrepe informiranja in komuniciranja v zvezi z Instrumentom, financiranimi projekti in rezultati teh projektov. To vključuje zlasti obveščanje držav članic o nameri Komisije, da Instrument odpre za financiranje partnerjev, ki niso EIB, in obveščanje držav članic o objavljenih razpisih za zbiranje predlogov ter ozaveščanju o tehnični in upravni podpori, ki se zagotavlja upravičencem. Finančna sredstva, dodeljena Instrumentu, prispevajo tudi h komuniciranju o političnih prednostnih nalogah Unije, kolikor so povezane s cilji iz člena 3. Komisija objavi in redno posodablja seznam projektov, ki se financirajo v okviru Instrumenta.

Člen 22

Prehodne določbe

Po potrebi se lahko v proračun po letu 2027 knjižijo odobritve za kritje odhodkov iz člena 5(5), da se omogoči upravljanje ukrepov, ki niso zaključeni do 31. decembra 2027.

Člen 23

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 14. julija 2021

Za Evropski parlament
predsednik
D. M. SASSOLI

Za Svet
predsednik
A. LOGAR

PRILOGA I

Finančni instrumenti, vračila iz katerih se lahko uporabijo za Instrument**A. Lastniški instrumenti:**

- Evropska tehnološka pomoč (ETF98): Sklep Sveta 98/347/ES z dne 19. maja 1998 o ukrepih finančne pomoči za mala in srednja podjetja (MSP), ki so inovativna in ustvarjajo nova delovna mesta – pobuda za rast in delovna mesta (UL L 155, 29.5.1998, str. 43),
- Pilotni projekt za prenos tehnologij (TTP): Sklep Komisije o sprejetju odločitve o dopolnilnem financiranju glede financiranja ukrepov dejavnosti „notranjega trga blaga in sektorskih politik“ Generalnega direktorata za podjetništvo in industrijo za leto 2007 ter sprejetju okvirnega sklepa o financiranju pripravljalnega ukrepa „prevzem vloge EU v globaliziranem svetu“ in štirih pilotnih projektov „Erasmus za mlade podjetnike“, „ukrepi za spodbujanje sodelovanja in partnerstev med mikro-, malimi in srednjimi podjetji“, „prenos tehnologije“ in „evropske destinacije odličnosti“ Generalnega direktorata za podjetništvo in industrijo za leto 2007 (C(2007) 531),
- Evropska tehnološka pomoč (ETF01): Odločba Sveta 2000/819/ES z dne 20. decembra 2000 o večletnem programu za podjetja in podjetništvo ter zlasti za mala in srednja podjetja (MSP) (2001–2005) (UL L 333, 29.12.2000, str. 84),
- Pomoč za hitro rastoča in inovativna MSP (GIF): Sklep št. 1639/2006/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. oktobra 2006 o ustanovitvi Okvirnega programa za konkurenčnost in inovativnost (2007–2013) (UL L 310, 9.11.2006, str. 15),
- Instrument za povezovanje Evrope (IPE): Uredba (EU) št. 1316/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o vzpostavitvi Instrumenta za povezovanje Evrope, spremembi Uredbe (EU) št. 913/2010 in razveljavitvi uredb (ES) št. 680/2007 in (ES) št. 67/2010 (UL L 348, 20.12.2013, str. 129), kakor je bila spremenjena z Uredbo (EU) 2015/1017 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. junija 2015 o Evropskem skladu za strateške naložbe, Evropskem svetovalnem vozlišču za naložbe in Evropskem portalu naložbenih projektov ter o spremembi uredb (EU) št. 1291/2013 in (EU) št. 1316/2013 – Evropski sklad za strateške naložbe (UL L 169, 1.7.2015, str. 1),
- Kapitalska shema za rast COSME: Uredba (EU) št. 1287/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o vzpostavitvi Programa za konkurenčnost podjetij ter mala in srednja podjetja (COSME) (2014–2020) in o razveljavitvi Sklepa št. 1639/2006/ES (UL L 347, 20.12.2013, str. 33),
- Kapitalski instrument InnovFin Equity:
 - Uredba (EU) št. 1291/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o vzpostavitvi okvirnega programa za raziskave in inovacije (2014–2020) – Obzorje 2020 in razveljavitvi Sklepa št. 1982/2006/ES (UL L 347, 20.12.2013, str. 104),
 - Uredba (EU) št. 1290/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o pravilih za sodelovanje v okvirnem programu za raziskave in inovacije (2014–2020) – Obzorje 2020 ter za razširjanje njegovih rezultatov in o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1906/2006 (UL L 347, 20.12.2013, str. 81),
 - Sklep Sveta 2013/743/EU z dne 3. decembra 2013 o vzpostavitvi posebnega programa za izvajanje okvirnega programa za raziskave in inovacije (2014–2020) – Obzorje 2020 in razveljavitvi odločb 2006/971/ES, 2006/972/ES, 2006/973/ES, 2006/974/ES in 2006/975/ES (UL L 347, 20.12.2013, str. 965),
- Sklop naložb za krepitev zmogljivosti EaSI: Uredba (EU) št. 1296/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o Programu Evropske unije za zaposlovanje in socialne inovacije („EaSI“) in spremembi Sklepa št. 283/2010/EU o ustanovitvi Evropskega mikrofinančnega instrumenta Progress za zaposlovanje in socialno vključenost (UL L 347, 20.12.2013, str. 238).

B. Jamstveni instrumenti:

- Jamstvena shema za mala in srednja podjetja '98 (SMEG98): Sklep Sveta 98/347/ES z dne 19. maja 1998 o ukrepih finančne pomoči za mala in srednja podjetja (MSP), ki so inovativna in ustvarjajo nova delovna mesta – pobuda za rast in delovna mesta (UL L 155, 29.5.1998, str. 43),
- Jamstvena shema za mala in srednja podjetja '01 (SMEG01): Odločba Sveta 2000/819/ES z dne 20. decembra 2000 o večletnem programu za podjetja in podjetništvo ter zlasti za mala in srednja podjetja (MSP) (2001–2005) (UL L 333, 29.12.2000, str. 84),
- Jamstvena shema za mala in srednja podjetja '07 (SMEG07): Sklep št. 1639/2006/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. oktobra 2006 o ustanovitvi Okvirnega programa za konkurenčnost in inovativnost (2007–2013) (UL L 310, 9.11.2006, str. 15),
- Evropski mikrofinančni instrument Progress – jamstva (EPMF-G): Sklep št. 283/2010/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. marca 2010 o ustanovitvi Evropskega mikrofinančnega instrumenta Progress za zaposlovanje in socialno vključenost (UL L 87, 7.4.2010, str. 1),
- Instrumenti delitve tveganja:
 - Sklep št. 1982/2006/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o Sedmem okvirnem programu Evropske skupnosti za raziskave, tehnološki razvoj in predstavitvene dejavnosti (2007–2013) Izjave Komisije (UL L 412, 30.12.2006, str. 1),
 - Odločba Sveta 2006/971/ES z dne 19. decembra 2006 o posebnem programu Sodelovanje za izvajanje Sedmega okvirnega programa Evropske skupnosti za raziskave, tehnološki razvoj in predstavitvene dejavnosti (2007–2013) (UL L 400, 30.12.2006, str. 86),
 - Odločba Sveta 2006/974/ES z dne 19. decembra 2006 o posebnem programu „Zmožljivosti“ za izvajanje Sedmega okvirnega programa Evropske skupnosti za raziskave, tehnološki razvoj in predstavitvene dejavnosti (2007–2013) (UL L 400, 30.12.2006, str. 299),
- Jamstvo EaSI: Uredba (EU) št. 1296/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o Programu Evropske unije za zaposlovanje in socialne inovacije („EaSI“) in spremembi Sklepa št. 283/2010/EU o ustanovitvi Evropskega mikrofinančnega instrumenta Progress za zaposlovanje in socialno vključenost (UL L 347, 20.12.2013, str. 238),
- Jamstvena shema za posojila iz COSME (COSME LGF): Uredba (EU) št. 1287/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o vzpostavitvi Programa za konkurenčnost podjetij ter mala in srednja podjetja (COSME) (2014–2020) in o razveljavitvi Sklepa št. 1639/2006/ES (UL L 347, 20.12.2013, str. 33),
- Storitve za posojila in jamstva za raziskave in inovacije InnovFin Debt:
 - Uredba (EU) št. 1290/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o pravilih za sodelovanje v okvirnem programu za raziskave in inovacije (2014–2020) – Obzorje 2020 ter za razširjanje njegovih rezultatov in o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1906/2006 (UL L 347, 20.12.2013, str. 81),
 - Uredba (EU) št. 1291/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o vzpostavitvi okvirnega programa za raziskave in inovacije (2014–2020) – Obzorje 2020 in razveljavitvi Sklepa št. 1982/2006/ES (UL L 347, 20.12.2013, str. 104),
 - Sklep Sveta 2013/743/EU z dne 3. decembra 2013 o vzpostavitvi posebnega programa za izvajanje okvirnega programa za raziskave in inovacije (2014–2020) – Obzorje 2020 in razveljavitvi odločb 2006/971/ES, 2006/972/ES, 2006/973/ES, 2006/974/ES in 2006/975/ES (UL L 347, 20.12.2013, str. 965),
- Jamstveni instrument za kulturne in ustvarjalne sektorje (CCS GF): Uredba (EU) št. 1295/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o uvedbi programa Ustvarjalna Evropa (2014–2020) in razveljavitvi sklepov št. 1718/2006/ES, št. 1855/2006/ES in št. 1041/2009/ES (UL L 347, 20.12.2013, str. 221),
- Jamstvena shema za študentska posojila (SLGF): Uredba (EU) št. 1288/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o uvedbi programa „Erasmus+“, program Unije za izobraževanje, usposabljanje, mladino in šport, ter o razveljavitvi sklepov št. 1719/2006/ES, št. 1720/2006/ES in št. 1298/2008/ES (UL L 347, 20.12.2013, str. 50),

- Instrument zasebnega financiranja za energetska učinkovitost (PF4EE): Uredba (EU) št. 1293/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o vzpostavitvi programa za okolje in podnebne ukrepe (LIFE) in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 614/2007 (UL L 347, 20.12.2013, str. 185).

C. Instrumenti delitve tveganja:

— InnovFin:

- Uredba (EU) št. 1290/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o pravilih za sodelovanje v okvirnem programu za raziskave in inovacije (2014–2020) – Obzorje 2020 ter za razširjanje njegovih rezultatov in o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1906/2006 (UL L 347, 20.12.2013, str. 81),
- Uredba (EU) št. 1291/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o vzpostavitvi okvirnega programa za raziskave in inovacije (2014–2020) – Obzorje 2020 in razveljavitvi Sklepa št. 1982/2006/ES (UL L 347, 20.12.2013, str. 104),
- Dolžniški instrument Instrumenta za povezovanje Evrope (CEF DI): Uredba (EU) št. 1316/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o vzpostavitvi Instrumenta za povezovanje Evrope, spremembi Uredbe (EU) št. 913/2010 in razveljavitvi uredb (ES) št. 680/2007 in (ES) št. 67/2010 (UL L 348, 20.12.2013, str. 129),
- Finančni mehanizem za naravni kapital (NCFF): Uredba (EU) št. 1293/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o vzpostavitvi programa za okolje in podnebne ukrepe (LIFE) in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 614/2007 (UL L 347, 20.12.2013, str. 185).

D. Namenski naložbeni nosilci:

- Evropski mikrofinančni instrument Progress – Fonds Commun de Placements – fonds d'investissements spécialisés (EPMF FCP-FIS): Sklep št. 283/2010/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. marca 2010 o ustanovitvi Evropskega mikrofinančnega instrumenta Progress za zaposlovanje in socialno vključenost (UL L 87, 7.4.2010, str. 1),
- Marguerite:
 - Uredba (ES) št. 680/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2007 o določitvi splošnih pravil za dodelitev finančne pomoči Skupnosti na področju vseevropskih prometnih in energetskih omrežij (UL L 162, 22.6.2007, str. 1),
 - Sklep Komisije z dne 25. februarja 2010 o sodelovanju Evropske unije v Evropskem skladu 2020 za energetiko, podnebne spremembe in infrastrukturo (sklad Marguerite) (C(2010)0941),
- Evropski sklad za energetska učinkovitost (EEEF): Uredba (EU) št. 1233/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. decembra 2010 o spremembah Uredbe (ES) št. 663/2009 o vzpostavitvi programa za podporo oživitvi gospodarstva z dodelitvijo finančne pomoči Skupnosti energetskim projektom (UL L 346, 30.12.2010, str. 5).

PRILOGA II

Ključni kazalniki smotrnosti ⁽¹⁾

1. Obseg dodeljenih nepovratnih sredstev
 2. Obseg podpisanih posojil
 - 2.1 Individualna posojila
 - 2.2 Sheme posojil
 3. Skupne mobilizirane naložbe, razdeljene na:
 - 3.1 Znesek mobiliziranega zasebnega financiranja
 - 3.2 Znesek mobiliziranega javnega financiranja
 4. Število projektov, ki prejemajo podporo, razčlenjeni po
 - 4.1 Državi
 - 4.2 Regiji NUTS 2
 - 4.3 Območju za pravični prehod, ki se podpre
 5. Število projektov, ki prejemajo financiranje v okviru Instrumenta
 6. Število projektov po sektorjih
 - 6.1 Promet
 - 6.2 Socialna infrastruktura
 - 6.3 Javne službe (voda, odpadna voda, daljinsko ogrevanje, energija, ravnanje z odpadki)
 - 6.4 Neposredna podpora za olajšanje prehoda na podnebno nevtralnost (energija iz obnovljivih virov, razogljičenje, energetska učinkovitost)
 - 6.5 Okoljski cilji
 - 6.6 Mestna infrastruktura in stanovanja
 - 6.7 Drugo
 7. Zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, kjer je to ustrezno
 8. Ustvarjanje delovnih mest, kjer je to ustrezno
-

⁽¹⁾ Vsi kazalniki se razčlenijo po regijah, kjer je to ustrezno. Vsi osebni podatki se razčlenijo po spolu, kjer je to ustrezno.